

กระบวนการสอนกีตาร์คลาสสิกของ
อาจารย์เกียรติ เอกศิลป์
The Process of Classical Guitar Teaching
of Kiat Akeasil

นัทธิเทพ การิเทพ¹
Nuttithep Karithep
ปิยพันธ์ แสนทวีสุข²
Piyaphun Saentaweessook

¹ นักศึกษาหลักสูตรดุริยางคศิลป์ สาขาวิชาดนตรีศึกษา
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² รองศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีศึกษา
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บทคัดย่อ

กีตาร์คลาสสิกเป็นเครื่องดนตรีในตระกูลเครื่องสาย ด้วยเอกลักษณ์ทางเสียงที่นุ่มนวลไพเราะ แตกต่างไปจากเครื่องดนตรีประเภทอื่นๆ อีกทั้งบทเพลงสำหรับกีตาร์คลาสสิกมีระบบแบบแผนชัดเจน ในด้านคีตลักษณ์และวิธีการบรรเลง ทั้ง ทำนอง (Melody) คอร์ด (Chord) และเบส (Bass) โดยผู้ที่เล่นกีตาร์คลาสสิกนั้น จะต้องใช้ทั้งความรู้ ทักษะและเทคนิคต่างๆ อย่างเชี่ยวชาญ

การศึกษาระบบการสอนกีตาร์คลาสสิกของอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาระบบการสอนกีตาร์คลาสสิก หลักสูตรโดยศึกษา แนวคิดและหลักการสอน วิธีการสอน สื่อการสอน กิจกรรมเสริม การวัดผล ประเมินผล เทคนิคการบรรเลงขั้นสูง ของอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง ใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม และนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการสอนกีตาร์คลาสสิก เป็นการสอนตามความต้องการของผู้เรียนซึ่งการสอนจะมีอยู่ 2 กรณีคือ เพื่อเตรียมการแสดงคอนเสิร์ต (Recital Concert) และสอนหลักสูตรเพื่อใช้เตรียมสอบเกรด แนวคิดการสอนและวิธีการสอน อิงตามความต้องการของผู้เรียน โดยใช้จิตวิทยาถ่ายทอด และใช้หลักการประสบการณ์ที่มีการบรรยายสาธิตลำดับขั้นตอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในกีตาร์คลาสสิกโดยสอนทฤษฎีดนตรีควบคู่กันไปกับปฏิบัติเมื่อเข้าใจทฤษฎีดนตรีแล้วจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในบทเพลง สื่อและกิจกรรมเสริมเป็นตัวส่งเสริมให้การเรียนการสอนได้มีการพัฒนาในเรื่องทักษะปฏิบัติเพื่อให้การวัดผลประเมินผลของผู้เรียนใช้ความสามารถได้อย่างเต็มศักยภาพ กระบวนการสอนกีตาร์คลาสสิกเกิดขึ้นจากประสบการณ์และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของผู้สอนจนได้ค้นพบเทคนิคการบรรเลงขั้นสูงนั่นคือ 1) องค์ประกอบของการศึกษาบทเพลงของกีตาร์คลาสสิก 2) การศึกษาโดยใช้ตัวอย่างบทเพลง 3) เทคนิคการฝึกซ้อมเพลงเพื่อการจดจำบทเพลง ซึ่งเป็นเทคนิคการฝึกแยกส่วนในการฝึกซ้อมครั้งละ 20 นาที การ

ปฏิบัติในท่อนเพลงจะเริ่มจากท้ายห้องจนมาถึงต้นห้องเพลง จากนั้นก็ทำการจดบันทึกการฝึกซ้อม เป็นกระบวนการสอนที่ส่งผลให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จได้ด้วยดี และฝึกซ้อมบทเพลงที่ดีและเหมาะสมในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนได้

คำสำคัญ : กระบวนการสอนกีตาร์คลาสสิก, เทคนิคการบรรเลงขั้นสูง

Abstract

Classical guitar is a string instrument. It has identity of soft sound, sweet tone, and difference from other instruments. Moreover, classical guitar songs are clarity pattern of form and style (Melody, Chord, and Bass) by using professional knowledge, skills and techniques of musician.

The purpose of this research is to learn teaching process of Classical guitar by Kiar Aekkasin (concept, principle, method, instruction media, sub-activity, evaluation, and advance technique) based on qualitative research. Data were collected by interview (structure and no structure) and observation (participation and no participation). They were presented by descriptive data.

The findings showed that teaching process of Classical guitar is requested by learners. It has 2 cases : preparation of Recital Concert and teaching for examination. Teaching concept and method based on learners request by using physiology and experience about step-by-step description. It makes learners to understand classic guitar by teaching theory and practicing together. Music theory will make learners understand lay, instruction media, and sub-activity (help

learner to develop practice skills) for measurement and evaluation well and potentially. Teaching process of Classic guitar caused by experience and self-development successively of instructors until they found advance techniques : 1) elements of study (guitar classic lay) 2) study of example music 3) practice technique to memorize music that is separate practice for 20 minutes. Performing in music will Begin with final bar to preliminary bar and then take notes practicing. It makes successful learning and teaching. Good and proper music practicing will make learners to develop more.

Keywords : The strategy of classical guitar teaching

1. บทนำ

กีตาร์คลาสสิกเป็นเครื่องดนตรีในตระกูลเครื่องสายเริ่มตั้งแต่ช่วงศตวรรษที่ 15 โดยมีวิวัฒนาการมาจากเครื่องดนตรีที่เรียกว่า “ลูท” ด้วยเอกลักษณ์ทางเสียงที่นุ่มนวลไพเราะ แตกต่างไปจากเครื่องดนตรีประเภทอื่นๆ อีกทั้งบทเพลงสำหรับกีตาร์คลาสสิกมีระบบแบบแผนชัดเจนในด้านคีตลักษณ์และวิธีการบรรเลงทั้ง ทำนอง (Melody) คอร์ด (Chord) และเบส (Bass) โดยผู้ที่เล่นกีตาร์คลาสสิกนั้นจะต้องใช้ทั้งความรู้ และเทคนิคมากมาย (เดอะ กีตาร์แม็ก, 2554:10-20) ผู้ที่เรียนจะต้องมีการอ่านโน้ตในกีตาร์ ต้องสามารถตีความของโน้ตที่มองเห็นได้หลากหลายตำแหน่ง โน้ตตัวเดียวกันอาจอยู่ในตำแหน่งของสายที่ต่างกันได้ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดปัญหากับนักกีตาร์ที่ไม่คุ้นเคยกับการอ่านโน้ตแรกเห็นว่าจะเลือกเล่นบนตำแหน่งใดบนแผ่นนิ้วของกีตาร์ จึงเป็นผลทำให้เกิดความยาก และล่าช้าเมื่อนักกีตาร์ต้องทำการปฏิบัติโดยการอ่านโน้ตแรกเห็นในสถานการณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติแบบรวมวง การสอบหรือแม้กระทั่งการขึ้นบทเพลงใหม่ในแต่ละครั้ง (Marsh, 2001 ; Benedict, 1985) จึงต้องมีผู้สอนที่มีความเข้าใจสามารถถ่ายทอดเป็นขั้นตอน

วิธีการ หรือกระบวนการสอนออกมาให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหา

กระบวนการสอนดนตรีและถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับดนตรีให้กับผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะด้านดนตรีตามความสามารถของแต่ละบุคคลจนถึงที่สุด นับแรกเป็นวิชาที่มุ่งผลิตครูดนตรีที่สามารถให้การศึกษากับผู้เรียนทุกคนในฐานะของผู้มีสิทธิในการเรียนรู้สาระแขนงหนึ่งที่มีมนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น ซึ่งเป็นลักษณะของการศึกษาทั่วไป ส่วนอีกนัยหนึ่ง คือ การผลิตครูดนตรีที่สามารถสอนดนตรีให้กับผู้ที่มีมุ่งหวังจะยึดดนตรีเป็นอาชีพต่อไป ซึ่งเป็นการศึกษาเฉพาะสาขาวิชาการแสดงดนตรี และการผลิตนักวิชาการทางดนตรีศึกษา บทบาทนี้ เน้นความเป็นวิชาการทางด้านดนตรี ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการวิจัยค้นคว้าในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีศึกษา เช่น หลักสูตร การสอน สื่อ เทคโนโลยี การวัดและการประเมินผลและการจัดการทางดนตรีศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการให้วงการดนตรีศึกษาก้าวไกลต่อไป (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2554: 9-10 อ้างอิงจาก Abeles, Hoffer and Klotman, 1995)

กีตาร์คลาสสิกจึงเป็นเครื่องดนตรีต้องฝึกฝนอยู่เสมอ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านกีตาร์คลาสสิก จะมีความได้เปรียบนักกีตาร์แนวอื่นๆ และยังพัฒนาตนเองให้ก้าวไปสู่อการเรียนดนตรีในระดับสากลต่อไป กีตาร์คลาสสิก (Classical Guitar) ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางในประเทศไทยในปัจจุบัน และเป็นเครื่องดนตรีอีกชนิดหนึ่งที่มีผู้นิยมศึกษาในระดับต่างๆ ทั้งระดับอุดมศึกษา สถาบันเอกชน ทั้งในระบบและนอกระบบ ในแต่ละแห่งนั้นอาจคล้ายคลึงกัน อาจเปลี่ยนแนวทางและวิธีการไปตามถนัดของแต่ละบุคคล หรือลักษณะเฉพาะบุคคล เพื่อสร้างเอกลักษณ์ให้น่าสนใจต่อผู้เรียน จึงต้องมีอาจารย์ผู้สอนที่มากด้วยกระบวนการถ่ายทอด เทคนิคและมีความชำนาญ โดยเฉพาะอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์เป็นผู้ที่มีประสบการณ์เป็นอย่างมากในกระบวนการสอนกีตาร์คลาสสิก

อาจารย์เกียรติ เอกศิลป์เป็นผู้มีประสบการณ์ด้านกีตาร์ในยุโรปมานานกว่า 25 ปี จบการศึกษาทางด้านดนตรีที่ประเทศสเปน โดยผ่านการเรียนกีตาร์คลาสสิกในหลักสูตรเต็มรูปแบบ (full course) กับอาจารย์กีตาร์คลาสสิกระดับโลกอย่าง

Jose Thomas ตลอดจนการเข้าเรียนแบบตัวต่อตัว (Master classes) กับ John Williams อยู่หลายในขณะที่อยู่ในยุโรป อาจารย์เกียรติ ยังเปิดการแสดงคอนเสิร์ตกีตาร์คลาสสิกมาแล้วมากมายในหลายประเทศ เช่น มหาวิทยาลัยลุนด์ (Lund University) ประเทศสวีเดน ซึ่งก็ได้รับทุนจากรัฐบาลสวีเดน เพื่อทำโครงการวิจัยการผลิตกีตาร์คลาสสิก 11 สาย ในขณะที่กลับมาประเทศไทยได้รับเชิญไปเป็นอาจารย์พิเศษ คณะครุศาสตร์ ดนตรีศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จนถึงปัจจุบันก็ได้เป็นที่ปรึกษาทางด้านดนตรีในสถาบันต่างๆ มากมายในประเทศไทย (เกียรติ เอกศิลป์, 2 ธันวาคม 2558 : สัมภาษณ์)

จากความสำคัญและหัวข้อของการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษากระบวนการสอนกีตาร์คลาสสิกและชีวประวัติผลงานของ อาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ เพื่อจะนำกระบวนการสอนวิธีการสอน จนไปถึงชีวประวัติ ทั้งด้านการศึกษา รวมทั้งด้านการฝึกฝนจนมีความชำนาญและมีชื่อเสียงจนถึงปัจจุบัน เพื่อให้เป็นแนวทางในการพัฒนาแนวคิดและวิธีการสอนกีตาร์คลาสสิกแก่นักดนตรีครูสอนกีตาร์คลาสสิกและผู้ที่สนใจต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการสอนกีตาร์คลาสสิกของอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์

3. ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อทราบถึงประวัติและผลงานของอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์
2. เพื่อทราบถึงกระบวนการสอนกีตาร์คลาสสิกของอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์
3. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตรและตำราการสอนวิชากีตาร์คลาสสิกได้

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษากระบวนการสอนกีตาร์คลาสสิกของอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ ในขอบเขตดังต่อไปนี้

- 1) เนื้อหากระบวนการเรียนการสอนกีตาร์คลาสสิกของอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์
- 2) ผู้สอน คือ อาจารย์เกียรติ เอกศิลป์
- 3) ผู้เรียน คือ ผู้ที่ผ่านการเรียนกีตาร์คลาสสิกกับอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์
- 4) ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่เดือนมีนาคม - เดือนเมษายน พ.ศ. 2559
- 5) ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลกระบวนการสอนจากภาคสนามเป็นหลัก

5. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ

1. อาจารย์เกียรติ เอกศิลป์
2. ผู้ที่กำลังเรียนกีตาร์คลาสสิกกับอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ เพื่อการสอบเกรด คือ นายวิฑูรย์ สีแสนห้าว
3. ผู้ที่กำลังเรียนกีตาร์คลาสสิกกับอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์เพื่อการเตรียมจัดแสดงคอนเสิร์ต คือ อาจารย์อภิชัย จันทนขจรฟัง

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

- 1) แบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยได้แนวคิดจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจิตวิทยาการเรียนรู้ หลักการและแนวคิดการจัดการเรียนการสอน วิธีการสอนดนตรี การสอนทักษะปฏิบัติกีตาร์ และการฝึกซ้อมดนตรี โดยแยกเป็น 2 ฉบับ ดังนี้
ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้สอนมี 2 ส่วน โดยส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคล ประวัติและผลงานของอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ และส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการสอนกีตาร์คลาสสิกในด้านต่างๆ ดังนี้

(1) หลักสูตร (2) แนวคิดและหลักการสอน (3) วิธีการสอนสื่อการสอน (4) กิจกรรมเสริม (5) การวัดผล และ (6) ประเมินเทคนิคการบรรเลงชิ้นสูง

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้เรียนมี 2 ส่วน ซึ่งส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคล และส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนกีตาร์คลาสสิกของผู้เรียนในด้านต่างๆ ดังนี้ (1) การเตรียมความพร้อมก่อนการเรียน (2) การฝึกซ้อม (3) การนำความรู้ไปใช้ (4) การหาประสบการณ์เพิ่มเติม (5) ระดับความสำเร็จในการเรียนกีตาร์คลาสสิก

ในการสร้างแนวการสัมภาษณ์ครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารต่างๆ ตำราที่ใช้สอนกีตาร์คลาสสิก จิตวิทยาทั่วไป และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลในการตั้งคำถาม เมื่อได้แนวคำถามสัมภาษณ์แล้ว นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมอีกครั้ง และทำการแก้ไขให้ถูกต้องเรียบร้อย

ผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ คือ

(1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญชัย ขนไพโรจน์ อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ สาขาดุริยางคศิลป์ คณะวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทยวัฒน์ พันธะศรี อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(3) อาจารย์เฉลิมพล โลหะมาตย์ อาจารย์ประจำรายวิชากีตาร์คลาสสิก สาขาดุริยางคศิลป์ คณะวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2) การสัมภาษณ์ในครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารต่างๆ ตำราที่ใช้สอนกีตาร์คลาสสิก จิตวิทยาทั่วไป และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการตั้งคำถาม เมื่อได้แนวคำถามสัมภาษณ์แล้ว นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ในข้อความ รวมทั้งนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญปรับปรุงแก้ไขข้อความในแบบสัมภาษณ์

- 3) จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มประชากรที่ใช้ในวิจัย
- 4) เครื่องบันทึกเสียง ใช้เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคล เพื่อที่จะนำข้อมูลวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด
- 5) กล้องถ่ายภาพและกล้องถ่ายวิดีโอ ผู้วิจัยใช้กล้องถ่ายภาพและกล้องวิดีโอในการเก็บข้อมูลภาคสนาม เพื่อให้ข้อมูลในการวิจัยชัดเจนยิ่งขึ้น
- 6) สมุดบันทึก พร้อมเครื่องเขียน

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย โดยได้ค้นคว้าจากสำนักงานต่างๆ ดังนี้

ค้นคว้าจากแหล่งสารสนเทศ เช่น หอสมุดแห่งชาติ, สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล, ห้องสมุดดนตรี สมเด็จพระเทพรัตนฯ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล, ห้องสมุดวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล, สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต, ห้องสมุดดนตรี คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (วิทยาเขต ตลิ่งชัน), ห้องสมุดวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ห้องสมุดวิจัยทางดนตรีจังหวัดร้อยเอ็ด ของอาจารย์ ผศ.ดร.เจริญชัย ชนไพโรจน์ เป็นต้น

การเก็บข้อมูลภาคสนาม

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ แบบไม่เป็นทางการ และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยบุคคลที่ได้ให้สัมภาษณ์ข้อมูลการวิจัยดังนี้

- 1) อาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ (ผู้สอน)
- 2) ผู้ที่กำลังเรียนกีตาร์คลาสสิกกับอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์

8. สรุปผลการวิจัย

1. ศึกษากระบวนการสอนกีตาร์คลาสสิกของอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์

1.1 หลักสูตรกีตาร์คลาสสิก

หลักสูตรที่ใช้ในการสอนนั้นปัจจุบันอาจารย์ไม่ได้สอนที่สถาบันระดับอุดมแล้ว ซึ่งการสอนจะมีอยู่ 2 กรณีคือ สอนตามความต้องการของผู้เรียนในระดับที่สูงขึ้น เช่น เพื่อเตรียม Recital Concert ในระดับปริญญาเอก ปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก และสอนหลักสูตรเพื่อใช้เตรียมสอบเกรด ซึ่งจะมีตัวอย่างรายละเอียดหลักสูตรและสาระสำคัญ ซึ่งในหลักสูตรใช้ ABRSM จะมีการสอบภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติ โดยการสอบภาคทฤษฎี หรือ Theory เป็นการสอบข้อเขียนความรู้ทางด้านทฤษฎีดนตรี ไม่ต้องเล่นเปียโน ซึ่งความจริงแล้วการสอบทฤษฎีนี้เป็นการสอบทฤษฎีดนตรีทั่วไป ที่ไม่จำกัดเฉพาะผู้ที่เล่นเปียโนเท่านั้นที่สอบ ผู้ที่เล่นเครื่องดนตรีอื่นๆ ก็สอบภาคทฤษฎีอันเดียวกันนี้ด้วย โดยแบ่งเป็น 8 ระดับ คือ Grade 1-8

ส่วนการสอบภาคปฏิบัตินั้น มีหลายอย่าง เช่น การเล่นเดี่ยว (Solo Piano) การเล่นสองคนเปียโนคนละตัว (Piano Duet) การเล่นสองคนบนเปียโนตัวเดียวกัน (Piano-Six Hands) การเล่นเปียโนประกอบ (Piano Accompanying) แต่ในเว็บไซด์นี้เราจะเน้นไปที่การเล่นเดี่ยวอย่างเดียวจนครบ สำหรับการสอบการเล่นเดี่ยวเปียโนของ Trinity Guildhall มี 3 อย่าง คือ การสอบเกรด (Grade) การสอบใบประกาศการแสดง (Certificate) และการสอบอนุปริญญา (Diploma)

1.2 แนวคิดและหลักการสอน

อาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ มีแนวคิดในการสอนและหลักการสอนอิงตามความต้องการของผู้เรียน โดยใช้จิตวิทยาถ่ายทอด และใช้หลักการ ประสบการณ์ ที่มี ดังนั้น ในการนำเสนอและวิเคราะห์แนวคิดและหลักการสอนของอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ ผู้วิจัยจะนำเสนอ พร้อมวิเคราะห์ โดยนำเสนอข้อมูล 2 ประเด็น คือจิตวิทยาในการสอน และแนวทางในการสอน ดังนี้

จิตวิทยาการสอน ผู้สอนได้กล่าวว่า ผู้เรียนที่มีองค์ความรู้มาก่อนหน้านี้แล้ว ค่อนข้างมีเป้าหมายในการเรียนที่ชัดเจน ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับที่สูงขึ้น แล้ว

มาเรียนเพื่อเสริมความรู้ เพิ่มทักษะความสามารถ จะยิ่งทำให้มีความท้าทายและมีกระบวนการที่สลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจะต้องมีสมาธิและความรับผิดชอบพอสมควร ซึ่งผู้สอนได้ให้ข้อตกลงเบื้องต้นกับผู้เรียน จึงมีความชัดเจน ตรงไปตรงมา เพื่อให้จุดมุ่งหมายในการเรียนสำเร็จได้ด้วยดี ผู้สอนจะเน้นไปที่ผู้เรียนมีพื้นฐานมีความเข้าใจในกีตาร์คลาสสิกมาก่อน เพื่อที่จะเติมเต็ม ชี้นำแนวทางให้อย่างถูกต้อง แล้วจากนั้นผู้สอนจะให้บอกความต้องการของผู้เรียนว่าต้องการให้สอนหรือปรับในลักษณะไหน เช่น สอน ในระดับที่สูงขึ้น บอกวิธี แนะนำ เพื่อเตรียม Recital Concert. ในระดับปริญญาเอก ปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก หรือ สอนเพื่อใช้เตรียมสอบเกรด ในระดับสูงขึ้นอาจารย์ได้ให้แนวคิดที่ว่า “เหมือนตัวอาจารย์เป็นหมอ ที่ต้องคอยรักษาอาการเจ็บป่วยให้หายและดีขึ้น”

แนวการสอน ในการเรียนการสอนเบื้องต้น ผู้ในระดับนี้สามารถพัฒนาไประดับที่สูงต่อไปได้ สิ่งสำคัญอีกอย่าง คือการเข้าใจในเพลง และทราบถึงผู้ประพันธ์ โดยผู้เรียนในระดับนี้ ก็จะมีประสบการณ์ มีความสามารถในการตีความของอารมณ์เพลงได้ดีแน่นอน ดังนั้นต้องสัมผัส และรับรู้ความรู้สึก อารมณ์ของบทเพลงให้ได้ก่อนถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่นได้รับ จะทำให้การเล่นดนตรีมีความสมบูรณ์มาก

1.3 วิธีการสอน

ในการวิเคราะห์และนำเสนอกระบวนการวิธีการสอนของอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ มีการลำดับขั้นตอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในกีตาร์คลาสสิก ดังนี้

การลำดับขั้นตอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในกีตาร์คลาสสิก

ผู้สอนมีการให้ผู้เรียนได้เรียนทฤษฎีดนตรี เพราะทฤษฎีดนตรีก็เปรียบเสมือนไวยากรณ์ของดนตรี ผู้เรียนจึงจะได้รู้และเข้าใจในความเป็นดนตรีได้มากขึ้น จากนั้นพอมีความเข้าใจในทฤษฎีดนตรีแล้วจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในบทเพลง รวมไปถึงเจตนาของผู้ประพันธ์เพลงว่าได้มุ่งไปในทิศทางใด จนไปถึงการต่อยอดและนำมาพัฒนาเทคนิคของผู้เรียนเอง

ตัวอย่างวิธีการสอน

เมื่อผู้เรียน ไม่สามารถทำได้ตามวัตถุประสงค์ตามที่คุณสอนวางไว้ ผู้สอนจะมีวิธีการสอน และแนะนำจากจุดที่บกพร่อง ให้มีความสมบูรณ์ และต้องมีจุดที่จะเน้นในเรื่องต่างๆ เช่น ไดนามิก (Dynamics) ช่วงความดังของเสียงเพลงที่ดังที่สุด และเบาที่สุด ในเพลงนั้นๆ ว่ามีมากแค่ไหนความต่อเนื่องของเสียงความดังเบา ซึ่งส่วนนี้จะเป็นการคุมการเล่นและใช้สมาธิเป็นอย่างมาก รวมไปถึงการปฏิบัติติดแบบ 2 สาย (Two Pasts) และแบบ 3 สาย (Three Pasts) ในการตีจะพร้อมกันต้องให้เสียงดังออกมาพร้อมๆ กัน และในแนวที่เป็น Melodic line ต้องดังออกมาเด่นชัด ในเวลาเดียวกันที่มีการตีพร้อมๆ กันหลายๆ แนว ต้องใส่ใจเรื่องของ Melodic line ด้วย อาจจะต้องฝึกโดยการติดสายเปล่าพร้อมกันคือนีว P, i, m, a และมือซ้ายเล่นโน้ตโครมาติก ทีละสาย โดยนับจากสาย ที่ 4 ถึงสายที่ 1 และเมื่อมือซ้ายอยู่ตรงตำแหน่งสายใดก็ให้คิดสายนั้นเป็นแนว Melodic line คือนั่นที่ตำแหน่งสายนั้น และการศึกษาเรื่องของการประสานเสียง (Harmony) และประวัติของเพลงนั้นเพิ่มเติม เพื่อให้เข้าใจเจตนารมณ์ของผู้ประพันธ์เพลง (Composer) ว่ามีวัตถุประสงค์อย่างไร

1.4 สื่อการสอน

ในการสอนกีตาร์คลาสสิกนั้น อาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ ใช้เอกสารประกอบการสอน ตำรากีตาร์คลาสสิกจากต่างประเทศ เช่น หนังสือโน้ตกีตาร์คลาสสิกของผู้ประพันธ์ Villa Lobos. หนังสือโน้ตกีตาร์คลาสสิก ของผู้ประพันธ์ Francesco Tarrega. หนังสือโน้ต 20 เพลงบรรเลงเดี่ยวกีตาร์คลาสสิก ประพันธ์โดย Domon Scarlatti.

โดยผู้สอนจะเลือกในสิ่งที่ผู้สอนวิเคราะห์แล้ว ว่ามีความจำเป็น และเกิดประโยชน์จริง มาประยุกต์ใช้ สื่อการสอน มีความสำคัญในการแสดงตัวอย่าง ในแต่ละครั้งในการสอน ซึ่งจะใช้ก็ต่อเมื่อเป็นรูปแบบของทฤษฎีดนตรีที่มีตัวอย่างโน้ตโดย มีการบรรยายและฟังเสียง ให้เข้าใจความหมาย แนวคิดโอเดียของผู้ประพันธ์ว่ามีการคิดเพลงอย่างไร มีเทคนิคเฉพาะของบทเพลงอย่างไร ผู้เรียนจึงจะเข้าใจในบทเพลงอย่างชัดเจนและสมบูรณ์

ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๒ กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๐

1.5 กิจกรรมในการเรียนการสอน

การเรียนการสอนแต่ละครั้งกิจกรรมในการเรียนการสอนก็จะแตกต่างกันออกไป โดยผู้วิจัยแบ่งเป็นตัวอย่าง ดังนี้

ปรับวิธีการ แนะนำการฝึกซ้อมเพลง

ปรับวิธีการแนะนำการฝึกซ้อมเพลง ควรคำนึงถึงภาพรวมของบทเพลงผู้เรียนต้องมีการให้ความสำคัญขณะที่เรียน เช่น การเล่นที่มีความหนักและเบาตามอารมณ์ (Dynamics), การเน้นทำนอง (Melody), เลกาโต (Legato) ก็คือการไล่เสียงจากโน้ตหนึ่งไปอีกโน้ตหนึ่ง หรือในทางปฏิบัติก็คือการไล่สเกลแบบหนึ่ง โดยเป็นการฝึกแบบภาพรวมนี้ จากนั้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงในบทเพลง

การฝึกซ้อมอย่างมีเป้าหมาย

ผู้สอนจะให้แกะทีละ 4 ห้อง ครั้งละ 15 นาที จากนั้นเพิ่มอีก 4 ห้องเป็น 8 ห้อง ครั้งละ 15 นาที และเล่นทั้งหมดรวมกัน จากนั้นผู้เรียนต้องทำการจดบันทึก และบันทึกเสียงในการเล่น ฝึกซ้อมไปเรื่อยๆ จนกว่าจะจบเพลง และมาวิเคราะห์ความผิดพลาดในแต่ละท่อนเพลงที่เราจะบันทึกเสียงประกอบกับที่จดบันทึกไว้ด้วย

เรียนทฤษฎีดนตรีสากล

อาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ จะให้ความสำคัญกับการอ่านโน้ตดนตรีหรือบทเพลงต่างๆ อยากให้ผู้เรียนเข้าใจว่าหนังสือทฤษฎีดนตรีสากลก็อยากให้อ่านเหมือนกันกับการอ่านหนังสือโดยทั่วไป กล่าวคือผู้เรียนหรือผู้อ่านจะต้องจดจำสัญลักษณ์หรือพยัญชนะเบื้องต้นที่ใช้แทนเสียง เช่น ก,ข,ค, ถึง ฮ. หรือสระต่าง ๆ แล้วจึงนำสิ่งเหล่านั้นมารวมกันแล้วสะกดเป็นคำๆ จึงจะมีความหมาย ที่เราสามารถเขียนเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดต่างๆ และเป็นการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ในทางดนตรีก็เช่นกัน ความคิดของผู้ประพันธ์เพลง (Composer) ที่แต่งเพลงออกมาจะถูกบันทึกไว้ด้วยตัวโน้ต เพื่อให้นักดนตรีได้เล่นและถ่ายทอดอารมณ์ออกมาให้ผู้ฟังได้โดยที่นักดนตรีผู้นั้นไม่เคยรู้จักมาก่อนได้ ตัวโน้ตที่ใช้บันทึกในลักษณะต่างๆ นั้นจะกลายเป็นไสตทภาษาของผู้ฟัง

ให้ความสำคัญเทคนิคกับมือขวา

เนื่องจากมือขวานั้นเป็นการกำเนิดของเสียงกีตาร์คลาสสิก ผู้เล่นจะต้องมีการวางสรีระการดีดให้พอดีและถูกต้องที่สุด ซึ่งมีความสำคัญในเรื่องของการตะไบเล็บมือขวา โดยอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ได้กล่าวว่าขึ้นอยู่กับลักษณะของแต่ละบุคคลว่าจะดีดให้อยู่ในตำแหน่งที่พอเหมาะกับสายหรือไหมนั้น จะต้องผ่านความมีประสบการณ์จนพบสิ่งที่เกิดความพอดีขึ้น วิธีการตะไบเล็บตามกระบวนการสอนของอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ คือ นำกระดาษวางทับสายกีตาร์คลาสสิก จากนั้นนำตะไบมาวางทับตรงกระดาษและทำการตะไบทีละนิ้วเริ่มจากนิ้ว P, I, m, a ตามลำดับให้เหมือนกับกำลังดีดรัวอย่างต่อเนื่อง หรือที่เรียกว่าเทคนิคการ Tremolo นั้นเอง จากนั้นผู้เรียนต้องดีดหรือตะไบไปจนให้เกิดความพอดีให้กับสายกีตาร์คลาสสิกและทดลองปฏิบัติจนผู้เรียนนั้นพิจารณาเองว่าพอดีมากเพียงใด การตะไบเล็บที่ด้นั้นตั้งให้ปลายเล็บและปลายของนิ้วสัมผัสกับตะไบพร้อมๆ กัน ผู้ที่ทำการตะไบจะต้องทำการตะไบให้ได้มุมที่เหมาะสม ตามประสบการณ์กระบวนการสอนของอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์นั้น นิ้วที่เฉียงที่สุดนั้นคือนิ้วชี้ ต่อมานิ้วกลางน้อยลง น้อยที่สุดคือนิ้วนาง ตามลำดับ ผู้ที่ทำการตะไบจะต้องมีการทดลองปฏิบัติจนได้องศาของนิ้วที่เหมาะสม จากนั้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ ดีดแบบผ่านสาย (Free Stroke) และดีดแบบพักสาย (Rest Stroke) เมื่อดีดสองแบบนี้แล้วให้ผู้เรียนได้พิจารณาว่ามีความแตกต่างอย่างไร ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบที่ 1 สาธิตการตะไบเล็บมือขวา

เรื่องการให้ความสำคัญกับสรีระของนิ้วมือซ้าย

ผู้ที่ปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกจะต้องมีการใช้รูปนิ้วมือซ้ายที่สลับและแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับความยากง่ายแต่ละบทเพลง ถ้าผู้เรียนปฏิบัติไม่ถูกต้องจะส่งผลให้ไม่มีความต่อเนื่องของบทเพลง และจะเกิดความเคยชินไปปฏิบัติซ้ำๆ อาจส่งผลทำให้การฝึกฝนผิดวิธีการในอนาคตได้อาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ได้แนะนำผู้เรียนให้ปรับข้อมือซ้าย และให้หนังหลังตรง ในทางปฏิบัติขณะที่ผู้เล่นกำลังบรรเลงนั้นถ้านั่งโดยการก้มหรือโค้งตัวไปข้างหน้าลักษณะการเล่นให้ตำแหน่งมือซ้ายก็จะถูกบังคับให้โค้งงอและส่งผลให้ผู้บรรเลงปฏิบัติยาก

การเรียนการสอนภาษาสเปน

สำหรับครูเพื่อใช้ในการอ่านชื่อเพลงและผู้ประพันธ์อย่างถูกต้อง ซึ่งอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เป็นอย่างมากเพราะประเทศไทยนั้นมีการใช้ภาษาสเปนอย่างแพร่หลายในวงการดนตรี สำหรับการอ่านภาษาสเปนที่ถูกต้องนั้นน้อย ถ้าผู้สอนนำไปถ่ายทอดไม่ถูกต้องตั้งแต่แรกผู้เรียนก็จะใช้ผิดในอนาคต

โดยการเรียนการสอนจะให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการเรียนแต่ละครั้ง ดังนี้ ทำความเข้าใจในบทเพลง ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจที่ละเอียดโดยละเอียด รวมไปถึงประโยคของบทเพลงที่บรรเลง ให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ถึงมุมมอง แนวคิดของผู้ประพันธ์ว่ามีการสร้างงานเพื่ออะไร จุดประสงค์ของเพลงเป็นมาอย่างไร และการพัฒนาเทคนิค เช่น ความกลมกลืนของเสียงในการบรรเลง, ความต่อเนื่องในแต่ละประโยคของเพลง, ความเข้าใจอารมณ์เพลงตามความศัพท์เป็นการที่ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็น แสดงทัศนคติในระหว่างเรียน และผู้สอนจะเป็นผู้แนะนำ และยกตัวอย่าง

1.6 การวัดผลและประเมินผล

ผู้สอนจะพิจารณาและให้โอกาสผู้เรียนว่ามีศักยภาพมีความสามารถทำได้แค่ไหน เพราะการพัฒนานั้นจะอยู่กับขีดความสามารถของตัวบุคคล เช่น ยึดตามผู้เรียน และยึดตามภาพรวมของบทเพลง โดยอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์

จะแบ่งเรื่องของ จังหวะ (Tempo) ความดัง-เบา (Dynamic) ระดับเสียงที่มีคุณภาพ ความต่อเนื่องของเสียง การถ่ายทอดอารมณ์เพลง และความเข้าใจในบทเพลงที่เล่น โดยถ้ามีข้อผิดพลาด ผู้เรียนจะต้องทำการปรับปรุงแก้ไขทันที รวมไปถึงการเพิ่มเติมของรูปแบบการซ้อม ซึ่งผู้สอนจะให้มีการจดบันทึกและบันทึกเสียงให้การฝึกซ้อมทุกครั้ง เพื่อหาความบกพร่องในครั้งต่อไป

1.7 เทคนิคการบรรเลงขั้นสูง

การบรรเลงกีตาร์คลาสสิกได้อย่างมีคุณภาพนั้น ผู้บรรเลงจะต้องมีความสามารถถ่ายทอดความหมาย และความรู้สึก ผ่านเทคนิคการบรรเลงที่มีประสิทธิภาพ เทคนิคการบรรเลงขั้นสูงนั้นจะต้องได้รับการฝึกฝนและพัฒนาผ่านการบรรเลง และความเข้าใจในทฤษฎีดนตรีมากกว่าระดับพื้นฐาน ฉะนั้นผู้ที่จะเรียนจะต้องให้ความสำคัญกับเทคนิคเพื่อการพัฒนาให้ดนตรีมีความสมบูรณ์ที่สุดในกระบวนการสอนกีตาร์คลาสสิกของอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ก็จะมีเทคนิคเฉพาะตัวที่สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนกีตาร์คลาสสิก ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการแบ่งเทคนิคการบรรเลงขั้นสูง ดังนี้

องค์ประกอบของการศึกษาบทเพลงของกีตาร์คลาสสิก

หลักการในการศึกษาเพลงและขั้นตอนการฝึกซ้อมแต่ละบทเพลง มีองค์ประกอบหลักดังนี้

1. ศึกษาและตีความเกี่ยวกับข้อมูลและประวัติของบทเพลง (Interpretation) รูปแบบของการประพันธ์ (Form Analysis) ยุคสมัยของผู้ประพันธ์ (Style and Period) และเทคนิคที่ใช้ในบทเพลง (Technique)

2. หาตัวอย่างเพลงฟังเพื่อเป็นแนวทาง (Building) ควรเลือกฟังจากศิลปินที่ได้รับความนิยมและการยอมรับ โดยเป็นการฟังเพลงพร้อมกับดูโน้ตเพื่อทำความเข้าใจบทเพลงรวมถึงการวิเคราะห์เทคนิคและวิธีการบรรเลง

3. ออกแบบและวางแผนการฝึกซ้อม (Practice Organizing) ซึ่งการฝึกซ้อมนั้นเป็นขั้นตอนสำคัญที่สุดต่อการจดจำบทเพลงที่จะนำไปสู่การบรรเลงที่ดี เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนการฝึกซ้อมอย่างเป็นระบบ โดย

การออกแบบการฝึกซ้อมให้เหมาะสมต่อบทเพลงแต่ละเพลง ซึ่งมีตัวอย่างขั้นตอน ดังนี้ Overview ในขั้นตอนนี้เหมือนเป็นขั้นตอนการลงมือปฏิบัติบนเครื่องดนตรีจริง หลังจากที่ศึกษาข้อมูลของบทเพลงมาแล้ว ในขั้นตอนนี้เหมือนเป็นการสำรวจ บทเพลง เพื่อหาแนวทางของตำแหน่งนิ้วของมือทั้งสอง รวมถึงการทววรรคในแต่ละ ท่อนของบทเพลงว่ามี การแบ่งวรรคในรูปแบบใด เพื่อที่จะได้ถ่ายทอดการวางแผนแบ่ง สัดส่วนการซ้อมในลำดับต่อไป การแยกในส่วนที่เทคนิคเฉพาะทาง (Isolate and Practice Difficult Passages in Context) ในขั้นตอนนี้หลังจากที่เราได้ทำการ Overview แล้ว จะสามารถจำแนกเทคนิคต่างและส่วนที่ยากของบทเพลงได้ ใน ขั้นตอนนี้เป็นการแยกในส่วนที่เทคนิคเฉพาะทาง หรือในส่วนที่ยากและมีปัญหาใน การบรรเลง ออกมาซ้อมเฉพาะส่วนนั้นๆ ต่อไปเป็นขั้นต่อ การฝึกซ้อมปฏิบัติซ้ำ (Practice Repetition for Perfected Passage) ในขั้นตอนนี้เป็นการฝึกซ้อมซ้ำๆ หลายๆ ครั้ง ในแต่ละวรรคเพลง เพื่อให้การเล่นในวรรคนั้นถูกต้องสมบูรณ์แบบ โดยอาจจะ ต้องเริ่มซ้อมจากอัตราความเร็วที่ช้าพอสมควร เพื่อที่จะสามารถจดจำแต่ละโน้ตของ วรรคเพลงนั้นได้อย่างแม่นยำ แล้วจึงเพิ่มอัตราความเร็วขึ้นตามลำดับ และเพิ่มความ ยาวของวรรคเพลงขึ้นทีละลำดับจนครบทั้งบทเพลง และขั้นตอนสุดท้ายฝึกซ้อมใน รูปแบบการบรรเลงจริง (Performance Practice) ในขั้นตอนนี้เป็นการฝึกซ้อมใน รูปแบบการบรรเลงจริง โดยขั้นตอนนี้ควรจะบรรเลงจากความจำโดยไม่ดูโน้ตเพลง ในขั้นตอนนี้อาจจะต้องอาศัยอาจารย์ผู้สอนหรือบุคคลที่สามารถให้คำแนะนำได้ ช่วยรับชม วิเคราะห์และให้คำแนะนำเกี่ยวกับบทเพลงนั้นได้จะเป็นการดี

การฝึกซ้อมในแต่ละขั้นตอนสำคัญอย่างยิ่งควรจะมีการจดบันทึก ทุกครั้งหลังการซ้อม เพื่อเป็นวัดผลและประเมินผลในการซ้อม และกำหนดทิศทางการซ้อมในครั้งต่อไป

การศึกษาโดยใช้บทเพลงของกีตาร์คลาสสิก

ซึ่งขั้นตอนนี้จะต่อเนื่องจากตามหัวข้อองค์ประกอบของการศึกษา บทเพลงของกีตาร์คลาสสิก ซึ่งเมื่อทราบถึงขั้นตอนและโครงสร้างแล้วผู้วิจัยจะใช้ ตัวอย่างเพลงเพื่อให้เข้าใจและสามารถมองเห็นภาพในการฝึกซ้อมเพลง ดังนี้

เพลง La Grima ประพันธ์โดย Frassisco Tarrega โดยได้ดำเนินการหลักการและขั้นตอนต่อจากองค์ประกอบของการศึกษาบทเพลงของกีตาร์คลาสสิก โดยขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและตีความเกี่ยวกับข้อมูลและประวัติของบทเพลง (Interpretation)

ขั้นตอนที่ 2 หาตัวอย่างเพลงฟังเพื่อเป็นแนวทาง (Building) ผู้วิจัยจะทำการยกตัวอย่างเพลง La Grima เป็นบทเพลงที่ไพเราะ และเป็นบทเพลงที่ได้รับความนิยมของนักกีตาร์คลาสสิกโดยทั่วไป ซึ่งมีนักกีตาร์คลาสสิกชื่อดังหลายคนได้บันทึกเสียงบทเพลงนี้ไว้ และผลงานการบันทึกเสียงที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นการบันทึกเสียงที่มีคุณภาพ และถ่ายทอดบทเพลงนี้ได้อย่างดีคือการบันทึกเสียงของ Julian Bream นักกีตาร์คลาสสิกชาวอังกฤษ ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับแนวหน้าของโลก ทุกๆ การบรรเลงของ Julian Bream จะมีการใช้สีสันของเสียงที่สวยงาม สอดคล้องกับเนื้อหาของบทเพลงได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการศึกษานวทางการบรรเลง

ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบและวางแผนการฝึกซ้อม (Organize Practice) เมื่อผ่านการศึกษาข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 และ 2 แล้ว จะสามารถวางแผนการฝึกซ้อมได้อย่างมีรูปแบบและทิศทางที่ชัดเจน โดยดำเนินการตามลำดับของขั้นตอนที่ 3 ดังนี้ คือขั้นตอนการ 1. ในขั้นตอนนี้สามารถลำดับรายละเอียดของบทเพลง 2. จำแนกท่อนเพลงที่มีเทคนิคที่ยากที่ต้องแยกออกมาฝึกซ้อมทีละส่วน 3. ในขั้นตอนฝึกซ้อมเพื่อความสมบูรณ์ซึ่งขั้นตอนนี้สำคัญอย่างยิ่งต่อการบรรเลงที่ดี การฝึกซ้อมในขั้นตอนนี้ควรเพิ่มรายละเอียดต่างๆ ของบทเพลง

เทคนิคการฝึกซ้อมเพลงเพื่อการจดจำบทเพลง

เทคนิคการฝึกซ้อมจดจำบทเพลงที่ได้ผลดีควรจะต้องมีวิธีการปฏิบัติที่สม่ำเสมอ ซึ่งรูปแบบของการ จดจำจะมี 1) การจดจำในรูปแบบ จำเป็นภาพความจำ (Photographic memory) การจำรูปแบบนี้จะเป็นการจำในระยะยาว (Long-term Memories) และ 2) การจำในรูปแบบความจำของกล้ามเนื้อ (Muscle

Memory) ซึ่งรูปแบบนี้จะมีความจำระยะสั้นกว่า (Short-term (Working Memories)

เทคนิคกระบวนการสอนของอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ ได้กล่าวถึงให้ใช้คือในรูปแบบ Photographic memory การจดจำในรูปแบบ จำเป็นภาพความจำจะใช้เป็นเทคนิคในการจดจำบทเพลงได้ดี โดยให้ผู้เรียนนั้นเริ่มเรียงลำดับขั้นตอนดังนี้

การฝึกซ้อมเพลงจากหลังมากหาหน้า เริ่มจาก 4 ห้อง ต่อไปเพิ่มอีก 4 ห้อง เป็น 8 ห้อง และต่อเรื่อยๆ จนจบเพลง จากนั้นการฝึกซ้อมเพลงด้วยตัวเองอย่างมีเป้าหมาย เพราะการฝึกฝนนั้นจะต้องมีสมาธิกับตนเองมากที่สุด ซึ่งเทคนิคการสอนของอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์จะแนะนำวิธีใช้ระยะ 20 นาทีว่าจะทำอะไรภายในเวลานี้บ้างใน 4 ห้องนั้น เช่น ความหนักเบา (Dynamics) ,ความต่อเนื่องของเสียง (Legato) และเรื่องน้ำหนักของมือซ้าย ซึ่งใน 20 นาที ถ้าผู้เรียนสามารถปฏิบัติครบที่กล่าวมานั้นได้ทั้งหมด จะถือว่าการซ้อมครั้งนี้ สมบูรณ์แบบ และให้ทำต่อใน 4 ห้องถัดไป แต่ถ้ายังเข้าอยู่ก็ถือว่าเป็นการพัฒนาที่ดี โดยต้องมีการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องความสำเร็จก็จะบรรลุเป้าหมายได้เองในไม่ช้าขอให้มั่นใจ โดยส่วนมากนักกีตาร์จะยังขาดในส่วนนี้อยู่ แต่การนำไปถ่ายทอดให้แก่ศิษย์นั้น ไม่สามารถจะใช้ได้ทุกคน ผู้เรียนจำเป็นต้องมีการฝึกฝนการอ่านโน้ตในดี (Sight Reading) และฝึกในเรื่องของสมาธิด้วยจึงจะใช้วิธีการนี้ได้อย่างเกิดผล แล้วถ้าทำได้แบบนั้นขอให้ผู้เรียนทำ 20 นาทีนี้ให้ได้หลายครั้งที่ ในหนึ่งวันจนจบบทเพลง เมื่อผ่านขั้นตอน 20 นาที ที่กล่าวมาแล้วนั้น ทุกๆครั้งของ 20 นาทีนี้ในการฝึกซ้อมเพลงผู้เรียนจะต้องทำการจดบันทึกไว้ทุกครั้ง ว่าการฝึกซ้อมเพลงของเราเป็นอย่างไรบ้าง เช่น ปัญหาอะไร จะแก้ได้อย่างไร เมื่อได้จดทุกครั้งก็จะทราบถึงปัญหา และแก้ปัญหาก็ซึ่งการจดบันทึกในการซ้อมทุกครั้งนั้นอาจจะดูแล้วเป็นวิธีที่ขัดแย้งกันกับนักปฏิบัติดนตรี แต่อาจารย์อภิชัย จันทนขจรพิงได้กล่าวว่าเป็นสิ่งใช้ได้จริงและเกิดประโยชน์เป็นอย่างมาก ทำให้จดจำบทเพลง และสามารถนำความรู้ในกระบวนการสอนกีตาร์คลาสสิกจากอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ไปใช้ในการเรียนการสอนได้ดีมาก

9. อภิปรายผล

อาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ เป็นนักกีตาร์คลาสสิกและครูผู้สอนที่มีชื่อเสียงคนหนึ่งในสังคมดนตรีของประเทศไทย มีประสบการณ์ในการศึกษาในกระบวนการถ่ายทอดการสอนกีตาร์คลาสสิกอย่างมากมาย จากสถาบันดนตรีชั้นนำของโลก โดยได้ผ่านการศึกษจากอาจารย์ที่มีฝีมือในระดับโลกมาหลายท่าน รวมถึงการสอนในสถาบันชั้นนำในทวีปยุโรปและในประเทศไทยอีกด้วย อาจารย์เกียรติ เอกศิลป์จึงเป็นผู้ที่มีกระบวนการถ่ายทอดความองค์รู้ในการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก ทั้งจากตำรากีตาร์คลาสสิกต่างประเทศ โดยในช่วงขณะนั้นได้ฝึกฝนตำราที่เป็นภาษาสเปนจนมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเรื่องของกีตาร์คลาสสิกมากกว่า 30 ปี

หลักสูตรที่ใช้ในการสอนนั้นปัจจุบันอาจารย์ไม่ได้สอนที่สถาบันระดับอุดมแล้ว ซึ่งการสอนจะมีอยู่ 2 กรณีคือ สอนตามความต้องการของผู้เรียน ในระดับที่สูงขึ้น เช่น เพื่อเตรียมจัดแสดงคอนเสิร์ต (Recital Concert) ในระดับปริญญาเอก ปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก และสอนหลักสูตรเพื่อใช้เตรียมสอบเกรด ซึ่งจะมีตัวอย่างรายละเอียดหลักสูตรและสาระสำคัญ ซึ่งในหลักสูตรใช้ ABRSM จะมีการสอบภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติ โดยการสอบภาคทฤษฎี (Theory) เป็นการสอบข้อเขียนความรู้ทางด้านทฤษฎีดนตรี ไม่ต้องเล่นเปียโน ซึ่งความจริงแล้วการสอบทฤษฎีนี้เป็นการสอบทฤษฎีดนตรีทั่วไป ที่ไม่จำกัดเฉพาะผู้ที่เล่นเปียโนเท่านั้นที่สอบ ผู้ที่เล่นเครื่องดนตรีอื่นๆ ก็สอบภาคทฤษฎีอันเดียวกันนี้ด้วย โดยแบ่งเป็น 8 ระดับ คือ Grade 1 ถึง Grade 8 และในส่วนของการสอบการเล่นเดี่ยวเปียโนของ Trinity Guildhall มี 3 อย่าง คือ การสอบเกรด (Grade) การสอบใบประกาศการแสดง (Certificate) และการสอบอนุปริญญา (Diploma)

แนวคิดในการสอนและหลักการสอน อิงตามความต้องการของผู้เรียน โดยใช้จิตวิทยาถ่ายทอด และใช้หลักการ ประสบการณ์ที่มี ดังนั้น ในการนำเสนอและวิเคราะห์แนวคิดและหลักการสอนของอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ ผู้วิจัยจะนำเสนอพร้อมวิเคราะห์ โดยนำเสนอข้อมูล 2 ประเด็น คือจิตวิทยาในการสอน และ แนวทางในการสอน คือ จิตวิทยาการสอน ผู้สอนได้กล่าวว่า ผู้เรียนที่มีองค์ความรู้มาก่อนหน้านี้

แล้ว ค่อนข้างมีเป้าหมายในการเรียนที่ชัดเจน ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับที่สูงขึ้น แล้วมาเรียนเพื่อเสริมความรู้ เพิ่มทักษะความสามารถ จะยิ่งทำให้มีความท้าทายและมีกระบวนการที่สลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจะต้องมีสมาธิและความรับผิดชอบพอสมควร ซึ่งผู้สอนได้ให้ข้อตกลงเบื้องต้นกับผู้เรียน จึงมีความชัดเจน ตรงไปตรงมา เพื่อให้จุดมุ่งหมายในการเรียนสำเร็จได้ด้วยดี ผู้สอนจะเน้นไปที่ผู้เรียนมีพื้นฐานมีความเข้าใจในกีตาร์คลาสสิกมาก่อน เพื่อที่จะเติมเต็ม ชี้นำแนวทางให้อย่างถูกต้อง แล้วจากนั้นผู้สอนจะให้บอกความต้องการของผู้เรียนว่าต้องการให้สอนหรือปรับในลักษณะไหน เช่น สอนในระดับที่สูงขึ้น บอกวิธี แนะนำ เพื่อเตรียมเพื่อเตรียมจัดแสดงคอนเสิร์ตกีตาร์คลาสสิก (Recital Concert Classical Guitar) ในระดับปริญญาเอก ปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก หรือ สอนเพื่อใช้เตรียมสอบเกรด ในระดับสูงขึ้น อาจารย์ได้ให้แนวคิดที่ว่า “เหมือนตัวอาจารย์เป็นหมอ ที่ต้องคอยรักษาอาการเจ็บป่วยให้ หาย และดีขึ้น” ซึ่งแนวคิดของอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์มีความสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของมาสโลว์ (Maslow . อ้างถึง ทิศนา ขัมมณี 2553 : 69) โดยมาสโลว์ได้กล่าวว่า “...มนุษย์ทุกคนมีความต้องการพื้นฐานตามธรรมชาติเป็นลำดับขั้น หากความต้องการขั้นพื้นฐานได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ มนุษย์จะสามารถพัฒนาตนเองไปสู่ขั้นที่สูงขึ้น...” ส่วนแนวการสอน ในการเรียนการสอนเบื้องต้น ผู้ในระดับนี้สามารถพัฒนาไประดับที่สูงต่อไปได้ สิ่งสำคัญอีกอย่าง คือการเข้าใจในเพลง และทราบถึงผู้ประพันธ์ โดยผู้เรียนในระดับนี้ ก็จะมีประสบการณ์ มีความสามารถในการตีความของอารมณ์เพลงได้ ดีแน่นอน ดังนั้นต้องสัมผัส และรับรู้ความรู้สึก อารมณ์ของบทเพลงให้ได้ก่อนถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่นได้รับ จะทำให้การเล่นดนตรีมีความสมบูรณ์มาก

วิธีการสอน ของอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ มีการบรรยายสาธิตลำดับขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในกีตาร์คลาสสิก การเรียนทฤษฎีดนตรี ควบคู่กันไปกับปฏิบัติ เมื่อเข้าใจทฤษฎีดนตรีแล้วแล้วจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในบทเพลง รวมไปถึงเจตนาของผู้ประพันธ์เพลงว่าได้มุ่งไปในทิศทางใด ซึ่งตัวอย่างวิธีการสอน ผู้สอนจะมีวิธีการสอน และแนะนำจากจุดที่บกพร่อง ให้มีความสมบูรณ์ และต้องมีจุดที่จะ

เน้นในเรื่องต่างๆ เช่น ไดนามิก (Dynamic) การปฏิบัติ ดีดแบบ 2 สาย (Two Past) และแบบ 3 สาย (Three Past) และการศึกษาเรื่องของการประสานเสียง (Harmony) และประวัติของเพลงนั้น โดยแนวคิดนั้นสอดคล้องกับแนวคิดในการเรียนการสอนดนตรีของฌอร์ฌ สุธัจิตต์ (2541 : 90-91) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ดนตรีให้มีระบบระเบียบ ต้องพัฒนาจากแนวคิดง่ายๆ ไปสู่แนวคิดที่ซับซ้อน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้สาระดนตรีอย่างๆ ลำดับขึ้น ซึ่งเป็นผลให้การสอนดนตรีดำเนินไปอย่างมีความหมาย

สื่อการสอนกีตาร์คลาสสิกนั้น อาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ ใช้เอกสารประกอบการสอน ตำรากีตาร์คลาสสิกจากต่างประเทศ ให้ผู้เรียนได้มีการปฏิบัติ จากนั้นผู้สอนได้แนะนำในเรื่องของภาษาอังกฤษและภาษาสเปน ซึ่งผู้เรียนนั้นจะต้องให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาสเปน หัดพูด หัดอ่านให้ถูกต้องเพื่อให้เข้าใจความหมายของผู้ประพันธ์ (Composer) จากการวิจัยครั้งนี้ได้ผลการวิจัยบางประเด็นมีความใกล้เคียงกับทฤษฎีของเพลินจิตต์ เวฬุวรรณกุล (2550 : 14) ได้กล่าวว่า “ชุดการสอน” เพราะเป็นสื่อที่ครูนำมาใช้ประกอบการสอน แต่ต่อมาแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น นักการศึกษาจึงเปลี่ยนมาใช้คำว่า “ชุดการเรียนรู้” (learning package) เพราะการเรียนรู้ที่เป็นกิจกรรมของ สื่อการสอน มีความสำคัญในการแสดงตัวอย่างในแต่ละครั้งในการสอน ซึ่งจะใช้ก็ต่อเมื่อเป็นรูปแบบของทฤษฎีดนตรีที่มีตัวอย่างโน้ตโดย มีการบรรยายและฟังเสียง ให้เข้าใจความหมาย เทคนิคเฉพาะของบทเพลงอย่างไร ผู้เรียนจึงจะเข้าใจในบทเพลงอย่างชัดเจนและสมบูรณ์ นักเรียนและการสอนเป็นกิจกรรมของครู กิจกรรมของครูกับนักเรียนจะต้องเกิดขึ้นคู่กัน

กิจกรรมในการเรียนการสอน ในแต่ละครั้งกิจกรรมในการเรียนการสอนก็จะแตกต่างกันออกไป อาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ ได้ใช้เป็นกิจกรรมในการเรียนการสอน เช่น ปรับวิธีการ แนะนำการฝึกซ้อมเพลง ซึ่งจะคำนึงถึงภาพรวมของบทเพลง ผู้เรียนต้องมีการให้ความสำคัญขณะที่เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีการฝึกซ้อมอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนจะให้แกะทีละ 4 ห้อง ครั้งละ 20 นาที จากนั้นเพิ่มอีก 4 ห้องเป็น

8 ห้อง ครั้งละ 20 นาที มาวิเคราะห์ความผิดพลาดในแต่ละท่อนเพลงที่เราจะบันทึกเสียงประกอบกับที่จับบันทึกได้ด้วย จากนั้นจะให้ความสำคัญเทคนิคกับมือทั้งสอง เนื่องจากมือทั้งสองนั้นเป็นการกำเนิดของเสียงกีตาร์คลาสสิก ผู้เล่นจะต้องมีการวางสรีระการดีดให้พอดีและถูกต้องที่สุด ซึ่งมีความสำคัญในเรื่องของการตะไบเล็บมือขวา โดยอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ได้กล่าวว่าขึ้นอยู่กับลักษณะของแต่ละบุคคล จากนั้นเป็นเรื่องการให้ความสำคัญกับสรีระของนิ้วมือซ้าย ผู้ที่ปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกจะต้องมีการใช้รูปนิ้วมือซ้ายที่สลับและแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับความยากง่ายแต่ละบทเพลง ถ้าผู้เรียนปฏิบัติไม่ถูกต้องจะส่งผลให้ไม่มีความต่อเนื่องของบทเพลง และจะเกิดความเคยชินไปปฏิบัติซ้ำๆ เมื่อได้เทคนิคที่กล่าวมาแล้วนั้นผู้เรียนจะต้องมีการเรียนทฤษฎีดนตรีสากลด้วย อาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ จะให้ความสำคัญกับการอ่านโน้ตดนตรีหรือบทเพลงต่างๆ อยากให้ผู้เรียนเข้าใจว่าหนังสือทฤษฎีดนตรีสากลก็อยากให้อ่านเหมือนกันกับการอ่านหนังสือโดยทั่วไป กล่าวคือผู้เรียนหรือผู้อ่านจะต้องจดจำสัญลักษณ์หรือพยัญชนะเบื้องต้นที่ใช้แทนเสียง ในตำรากีตาร์คลาสสิกส่วนมากจะเป็นภาษาสเปนอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ จะต้องให้ผู้เรียนหัดพูดและเขียนภาษาสเปน เพื่อสำหรับผู้ที่เปนครูจะสามารถใช้ในการอ่านชื่อเพลงและผู้ประพันธ์อย่างถูกต้อง ซึ่งอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เป็นอย่างมาก เพราะประเทศไทยนั้นมีการใช้ภาษาสเปนอย่างแพร่หลายในวงการดนตรี สำหรับการอ่านภาษาสเปนที่ถูกต้องนั้นน้อย ถ้าผู้สอนนำไปถ่ายทอดไม่ถูกต้องตั้งแต่แรก ผู้เรียนก็จะใช้ผิดในอนาคต จากการวิจัยครั้งนี้ได้ผลการวิจัยบางประเด็นมีความใกล้เคียงกับผลการวิจัยของสอดคล้องกับ (วัฒนาพร ระบุทุกซ์, 2542 : 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ ว่าก่อให้เกิดการวางแผนและเตรียมการล่วงหน้า เป็นการนำเทคนิควิธีการสอนการเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยี และจิตวิทยาการเรียนการสอนมาผสมผสานประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม กับสภาวะแวดล้อมด้านต่างๆ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรเทคนิคการ เรียนการสอนการเลือก ใช้สื่อ การวัดผลประเมินผล ตลอดจนประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็น คู่มือการสอน สำหรับตัวครูผู้สอนที่ได้นำไปใช้ปฏิบัติการสอนอย่างมั่นใจเป็นหลักฐานแสดงข้อมูล

ด้านการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

การวัดผลและประเมินผล ผู้สอนจะพิจารณาและให้โอกาสผู้เรียนว่ามีศักยภาพมีความสามารถทำได้แค่ไหน เพราะการพัฒนานั้นจะอยู่กับขีดความสามารถของตัวบุคคล เช่น ยึดตามผู้เรียน และยึดตามภาพรวมของบทเพลง โดยอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์จะแบ่งเรื่องของ จังหวะ ความดัง-เบา ระดับเสียงที่มีคุณภาพ ความต่อเนื่องของเสียง การถ่ายทอดอารมณ์เพลง และความเข้าใจในบทเพลงที่เล่น โดยถ้ามีข้อผิดพลาด ผู้เรียนจะต้องทำการปรับปรุงแก้ไขทันที รวมไปถึงการเพิ่มเติมของรูปแบบการซ้อม ซึ่งผู้สอนจะให้มีการจดบันทึกและบันทึกเสียงให้การฝึกซ้อมทุกครั้ง แต่เพียงในผู้เรียนรับรู้และเข้าใจ แล้วนำไปประยุกต์ใช้ได้เอง

เทคนิคการบรรเลงขั้นสูง การบรรเลงกีตาร์คลาสสิกได้อย่างมีคุณภาพนั้น ผู้บรรเลงจะต้องมีความสามารถถ่ายทอดความหมาย และความรู้สึก ผ่านเทคนิคการบรรเลงที่มีประสิทธิภาพ เทคนิคการบรรเลงขั้นสูงนั้นจะต้องได้รับการฝึกฝนและพัฒนาผ่านการบรรเลง และความเข้าใจในทฤษฎีดนตรีมามากกว่าระดับพื้นฐาน ฉะนั้นผู้ที่เรียนจะต้องให้ความสำคัญกับเทคนิคเพื่อการพัฒนาให้ดนตรีมีความสมบูรณ์ที่สุด ในกระบวนการสอนกีตาร์คลาสสิกของอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ก็จะมีเทคนิคเฉพาะตัวที่สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนกีตาร์คลาสสิก ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการแบ่งเทคนิคการบรรเลงขั้นสูงคือองค์ประกอบของการศึกษาบทเพลงของกีตาร์คลาสสิก หลักการในการศึกษาเพลงและขั้นตอนการฝึกซ้อมแต่ละบทเพลงมีองค์ประกอบหลัก คือ Interpretation ศึกษาและตีความเกี่ยวกับข้อมูลและประวัติของบทเพลง รูปแบบของการประพันธ์ (Form Analysis) ยุคสมัยของผู้ประพันธ์ (Style and Period) และเทคนิคที่ใช้ในบทเพลง (Technique) จากนั้น Building หาตัวอย่างเพลงฟังเพื่อเป็นแนวทาง (ควรเลือกฟังจากศิลปินที่ได้รับความนิยมและการยอมรับ) โดยเป็นการฟังเพลงพร้อมกับดูโน้ตเพื่อทำความเข้าใจบทเพลงรวมถึงการวิเคราะห์เทคนิคและวิธีการบรรเลง เมื่อเสร็จได้แล้วต้องทำการ Organize Practice ออกแบบและวางแผนการฝึกซ้อม ซึ่งการฝึกซ้อมนั้นเป็นขั้นตอนสำคัญที่สุดต่อการ

จดจำบทเพลงที่จะนำไปสู่การบรรเลงที่ดี เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องมีการวางแผน การฝึกซ้อมอย่างเป็นระบบ โดยการออกแบบการฝึกซ้อมให้เหมาะสมต่อบทเพลง แต่ละเพลง การฝึกซ้อมในแต่ละขั้นตอนสำคัญอย่างยิ่งควรจะมีการจดบันทึกทุกครั้ง หลังการซ้อม เพื่อเป็นวัดผลและประเมินผลในการซ้อม และกำหนดทิศทางการซ้อม ในครั้งต่อไปเพื่อเป็นการศึกษาโดยใช้ตัวอย่างบทเพลง จะต่อเนื่องจากองค์ประกอบ ของการศึกษาบทเพลงของกีตาร์คลาสสิก เมื่อทำการศึกษาบทเพลง องค์ประกอบ และตัวอย่างเพลงแล้วนั้นผู้บรรเลงจะต้องใช้เทคนิคการฝึกซ้อมเพลงเพื่อการจดจำ บทเพลง เทคนิคการฝึกซ้อมจดจำบทเพลงที่ได้ผลดีควรจะต้องมีวิธีการปฏิบัติที่ สม่ำเสมอ การฝึกซ้อมเพลงจากหลังมากหาหน้า เริ่มจากท่อน ในนับจากท้าย ประโยชน์เพลงหรือ 4 ห้องสุดท้ายของท่อนเพลง ต่อไปเพิ่มอีก 4 ห้อง เป็น 8 ห้อง และต่อเรื่อยๆ จนจบเพลง จากนั้นการฝึกซ้อมเพลงด้วยตัวเองอย่างมีเป้าหมาย เพราะการฝึกฝนนั้นจะต้องมีสมาธิกับตนเองมากที่สุด ซึ่งเทคนิคการสอนของอาจารย์ เกียรติ เอกศิลป์จะแนะนำวิธีใช้ระยะ 20 นาทีว่าจะทำอะไรภายในเวลานี้อย่างใน 4 ห้องนั้น เช่น การดึงน้ำหนัก Dynamics ,ความต่อเนื่องของเสียง Legato และเรื่อง น้ำหนักของมือซ้าย ซึ่งใน 20 นาที ถ้าผู้เรียนสามารถปฏิบัติครบที่กล่าวมานั้นได้ ทั้งหมด จะถือว่าการซ้อมครั้งนี้ สมบูรณ์แบบ และให้ทำต่อใน 4 ห้องถัดไป แต่ถ้ายัง ซ้ำอยู่ก็ถือว่าเป็นการพัฒนาที่ดี ทุกๆครั้งของ 20 นาทีนั้นการฝึกซ้อมเพลงผู้เรียน จะต้องทำการจดบันทึกไว้ทุกครั้ง ว่าการฝึกซ้อมเพลงของเราเป็นอย่างไรบ้าง เช่น ปัญหาอะไร จะแก้อย่างไร เมื่อได้จดทุกครั้งก็จะทราบถึงปัญหา และแก้ปัญหาได้ ซึ่งการจดบันทึกในการซ้อมทุกครั้งนั้นอาจจะดูแล้วเป็นวิธีที่ขัดแย้งกันกับนักปฏิบัติ ดนตรี แต่อาจารย์อภิชัย จันทนขจรฟุ้งได้กล่าวว่าเป็นสิ่งใช้ได้จริงและเกิดประโยชน์ เป็นอย่างมาก ทำให้จดจำบทเพลง และสามารถนำความรู้ในกระบวนการสอนกีตาร์ คลาสสิกจากอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ไปใช้ในการเรียนการสอนได้ดีมาก โดยในหัวข้อ เทคนิคการบรรเลงขั้นสูงจากวิจัยครั้งนี้ได้ผลว่ามีบางประเด็นที่สอดคล้องกับทฤษฎี ของ (สุภัทสร วัชรคุปต์, 2543 :44-46) กำหนดองค์ประกอบของชุดกิจกรรมในข้อ 1) หัวเรื่องคือการแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยแต่ละหน่วยแบ่งออกเป็นส่วนย่อย

เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นมุ่งเน้นให้เกิดความคิดรวบยอดในการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยคิดว่า เมื่อผู้เรียนวางแผนและแบ่งส่วนในการฝึกให้เป็นระบบผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นจะสามารถทำให้ผู้เรียนได้มีวิธีการเป็นของตนเองจนถึงการพัฒนาการฝึกต่อไปได้ในอนาคต

จากการวิจัยครั้งนี้ได้ผลการวิจัยบางประเด็นมีความใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ ปณิษฐ์ชนิต ปัญญาสังข์ (2550 : บทคัดย่อ) โดยศึกษาการสอนการขับร้องพบว่าในด้านเทคนิคและวิธีการสอน ผู้สอนใช้การอธิบายและให้เด็กทำตามและเลียนแบบครูผู้สอน ปฏิบัติควบคู่ทฤษฎี ครูผู้สอนเป็นคนประเมินความก้าวหน้า และมีการส่งนักเรียนสอบัติผลกับสถาบันต่างประเทศ ดังนั้นกระบวนการเรียนการสอนดนตรีที่ดี จึงจำเป็นต้องมีส่วนประกอบที่สำคัญหลายด้าน ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เพื่อเป็นปัจจัยร่วมในการสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ ทำให้แนวคิดของผู้เรียนมีทิศทางเดียวกับผู้สอน มีความคิดคล้ายคลึงกัน เมื่อผู้เรียนไม่เกิดอคติและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนนั้น ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการสอนจะประสบความสำเร็จด้วยดี พัฒนาบุคคลสู่สังคมต่อไปได้

10. ข้อเสนอแนะ

10.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

10.1.1 การใช้เทคนิค และวิธีการบรรเลง โดยส่วนมากจะยึดตามแนวคิดและวิธีการเฉพาะของผู้สอนเป็นหลัก ผู้วิจัยจึงคิดว่า ควรมีการวิเคราะห์ในการสอนแบบฝึกหัดหรือบทเพลงกีตาร์คลาสสิก เพื่อรวบรวมแนวทางการบรรเลงมาปรับใช้ในการสร้างกระบวนการสอนให้มีความหลากหลายมากขึ้น เพราะบางครั้งผู้เรียนต้องปฏิบัติตามผู้สอนเป็นหลัก ซึ่งหากพบวิธีและรูปแบบที่ไม่ถนัดอาจจะทำให้การพัฒนาในการเรียนช้า แต่ถ้าหากมีแนวคิดหรือวิธีการต่างๆ ที่หลากหลายนอกเหนือจากความรู้ผู้สอนแล้วก็อาจจะสามารถนำมาปรับปรุงใช้ให้สอดคล้องกับพื้นฐานของผู้เรียนได้

10.1.2 ผู้สอนควรเปิดทำการสอนในวงกว้าง

กว่านี้ เพราะการสอนของอาจารย์เกียรติ เอกศิลป์ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางด้านกีตาร์คลาสสิก มีความเข้าใจและมีกระบวนการสอนที่มีประโยชน์แก่ผู้เรียน ฉะนั้นการวางรากฐานที่ดีให้แก่เยาวชนนักกีตาร์คลาสสิกที่ขาดองค์ความรู้ในเรื่องนี้อย่างชัดเจนและลึกซึ้ง ให้ได้มีความเข้าใจและนำไปต่อยอดหาความรู้เพิ่มเติมได้ เพราะซึ่งในขณะนี้ได้ทำการเปิดสอนเฉพาะกลุ่มเท่านั้น จึงยากจะให้ผู้สอนได้เปิดโอกาสถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้ที่สนใจในวงกว้าง เพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการบรรเลงกีตาร์คลาสสิกให้แพร่หลายยิ่งขึ้นไปผู้สอนควรมีการเผยแพร่องค์ความรู้โดยการจัดทำสัมมนา ในหัวข้อต่างๆ ที่เกี่ยวกับการบรรเลง กีตาร์คลาสสิกให้กับสถาบันการศึกษาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นระดับอุดมศึกษา เอกวิชาดนตรีสากลหรือองค์กรและหน่วยงานของเอกชน เพื่อเป็นการเผยแพร่และกระจายความรู้ความเข้าใจจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการเรียนกีตาร์คลาสสิก ซึ่งจะเป็นการพัฒนาวงการกีตาร์คลาสสิกในประเทศไทยให้ได้รับองค์ความรู้มากยิ่งขึ้น

10.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

10.2.1 ผลจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นแนวทางในการวิจัยกระบวนการสอนของเครื่องดนตรีชนิดอื่นๆ ได้ และในการวิจัยครั้งต่อไป ควรขยายขอบเขตของเครื่องดนตรีให้มีความหลากหลายขึ้น เพื่อหาความสอดคล้อง ความเหมือน ความแตกต่าง เพื่อสร้างหลักการสอนและองค์ความรู้ด้านการสอนดนตรีที่มีความหลากหลายได้

10.2.2 นำวิธีการและผลจากการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแนวทางในการศึกษากระบวนการถ่ายทอดความรู้ด้านดนตรีในสังคมอื่นๆ นอกเหนือจากสังคมในเมืองหลวง เพื่อศึกษาแนวทางจิตวิทยาและวิธีการในกระบวนการสอน ตามสภาพสังคมต่างๆ เหล่านี้ที่อาจมีความแตกต่างจากงานวิจัยในครั้งนี้

11. เอกสารอ้างอิง

- เกียรติ เอกศิลป์ (ผู้ให้สัมภาษณ์) นิตยเทพ การิเทพ (ผู้สัมภาษณ์), 2 ธันวาคม 2558. อนุรักษ์ สุทธิจิตต์. (2541). “จิตวิทยาการสอน” (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 90-91.
- _____. (2554). “ดนตรีศึกษา : หลักการและสาระสำคัญ” กรุงเทพฯ: การศึกษาและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 9-10.
- เดอะ กีตาร์แม็ก. (2554). “ป๊อปปี้ คู่มือการเล่นกีตาร์ฉบับสมบูรณ์” วงศ์สว่าง พบลิ่งชิง: กรุงเทพฯ. หน้า10-20.
- ทศนา แหมมณี. (2553). “ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ” (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์จำกัด. หน้า 69.
- ปิ่นทนต์ ปัญญาสงฆ์. (2550). การสอนวิชาขบร่องสากล กรณีศึกษาโรงเรียนดนตรีมีฟ้า. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สาขาวิชาดนตรี กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เพลินจิตต์ เวฬุวรรณวรกุล. (2550). การพัฒนาทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้ชุดกิจกรรมเรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). “การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ. หน้า2
- สุภัทสร วัชรคุปต์. (2543). “ชุดการสอนการอ่านจับใจความโดยใช้นิทาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาการประถมศึกษา” ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา. หน้า 44-46.